

Udskriftsdato: 21. december 2025

KEN nr 9088 af 09/02/2021 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2020-80-0539

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2020-80-0539

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2020-80-0539

Jyllands-Posten får kritik for misvisende overskrift og brug af citat

Jyllands-Posten bragte i august 2020 omtale af en families beslutning i forhold til overvejelser om flytning af en ældre dement plejhjemsbeboer på plejehjem forud for, at familien havde aftalt med en tv-station, at der skulle gennemføres skjulte optagelser på plejehjemmet for at kunne dokumentere forholdene på plejehjemmet. Det familiemedlem, der var udvalgt som værge for den ældre plejhjemsbeboer, blev interviewet af Jyllands-Posten forud for omtalen, og værgens citater indgik et vidt omfang i omtalen. Værgen og sønnen til plejhjemsbeboeren klagede til Pressenævnet over blandt andet tendentiøs og misvisende omtale. Eftersom der var udpeget en værge, der kunne klage på vegne af plejhjemsbeboeren, fandt Pressenævnet, at sønnen ikke kunne anses for at være klageberettiget på sin mors vegne.

Pressenævnet udtalte kritik af Jyllands-Posten for at bringe en misvisende overskrift og for at anvende et af værgens citater på en måde, så det ukorrekt giver indtryk af, at familien afviste et konkret tilbud fra kommunen om at flytte plejhjemsbeboeren forud for de skjulte tv-optagelser.

[Repræsentanten] har på vegne af [Klager 1] og [Klager 2] klaget til Pressenævnet over artiklerne *"Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser"* og *"90-årige [Plejhjemsbeboeren] kunne være blevet flyttet, før tv-optagelser afslørede omsorgssvigt"* bragt den 9. august 2020 i den trykte udgave af Jyllands-Posten og på hjemmesiden jyllands-posten.dk.

[Klager 1] og [Klager 2] har klaget over, at Jyllands-Postens omtale er usand og misvisende, herunder at [Klager 1]s citater anvendes i tendentiøs kontekst.

1 Sagsfremstilling

Forud for den påklagede omtale

Jyllands-Posten sendte den 7. august 2020 følgende mail til [Klager 1]:

"Hej [Klager 1],

Tak for din tid og samtalen i går. Her er som aftalt interviewet. Det er næsten i sin helhed. Jeg har som aftalt taget de oplysninger ud, som vi aftalte ikke var til citat. I avissammenhæng er interviewet formentlig alt for langt til at blive bragt i sin helhed. Jeg ved heller ikke, hvornår det skal bringes. For at være på den sikre side i forhold til udgivelse, så har jeg brug for en tilbagemelding, hvis der er faktuelle fejl, inden kl. 13.00 i dag. "

Den påklagede omtale

Jyllands-Posten bragte den 9. august 2020 på forsiden af den trykte udgave af Jyllands-Posten overskriften *"Familie til den 90-årige [Plejhjemsbeboeren] afviste kort før skjulte tv-optagelser muligheden for at flytte hende"*. Under forsideoverskriften stod således:

”Få uger før TV 2 påbegyndte de skjulte optagelser af den omstridte dokumentar på [Plejhjem A], havde familien et møde med [Kommunen], hvor en mulig flytning af den demensramte [Plejhjemsbeboeren] til et andet plejhjem blev diskuteret. Et dokument viser, at familien på det tidspunkt ikke længere var interesseret i at flytte hende. »Det kan da godt være, at det, at vi havde lavet en aftale med TV 2, spillede ind, fordi vi havde brug for konkrete beviser for at tage kampen op,« siger [Plejhjemsbeboeren]s barnebarn, [Klager 1]. ”

Herefter var der indsat en henvisning fremhævet med fed skrift til avisens side 6-8.

Samme dag bragte Jyllands-Posten på side 6-7 i den trykte udgave artiklen ”*Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser*”. Artiklen blev også bragt på hjemmesiden jyllands-posten.dk med enkelte tilføjelser. På grund af henvendelse af 9. august 2020 fra [Klager 1] blev den online udgave af artiklen inden for 24 timer rettet og fik dermed overskriften ”*Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser (rettet)*”. Den online udgave af artiklen indledes herefter med følgende beklagelse:

”I en tidligere udgave af denne artikel skrev Jyllands-Posten således: »[Plejhjemsbeboeren] flyttede i slutningen af maj til plejhjemmet [Plejhjem B] i [Bynavn A].« Familien oplyser, at [Plejhjemsbeboeren] ikke bor på plejhjemmet [Plejhjem B]. Jyllands-Posten beklager fejlen. ”

Overskriften blev igen opdateret den 22. januar 2021 på jyllands-posten.dk, således at overskriften igen lyder ”*Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser*”. Den indledende beklagelse lyder herefter således:

”I en tidligere udgave af denne artikel fremgik, at »[Plejhjemsbeboeren] i slutningen af maj flyttede til plejhjemmet [Plejhjem B] i [Bynavn A]«. Familien oplyser, at [Plejhjemsbeboeren] ikke bor på plejhjemmet [Plejhjem B]. Jyllands-Posten beklager fejlen. ”

Selve artiklen har underrubrikken:

”Kort inden de skjulte optagelser af den omstridte dokumentar på plejhjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn B] gik i gang, afviste hendes familie muligheden for at flytte den 90-årige [Plejhjemsbeboeren] til et andet plejhjem i kommunen. ”

Til artiklen er bragt et billede af to kvinder, hvoraf den ene er [Klager 1] går med en ældre kvinde, [Plejhjemsbeboeren], der sidder i kørestol. Billedet har følgende billedtekst:

”[Klager 1] (med briller) går ved siden af sin farmor, [Plejhjemsbeboeren], som hun er værge for og givet TV 2 lov til at optage med skjult kamera for at få afdækket omsorgssvigt på Plejhjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn C].

Foto: TV 2 Dokumentar”

Artiklen har følgende indhold:

”Familien til den 90-årige [Plejhjemsbeboeren] med demens, som er en af nøglepersonerne i den omdiskuterede TV 2-dokumentar ”Plejhjemmene bag facaden”, afviste kort inden de skjulte optagelser gik i gang, muligheden for at flytte [Plejhjemsbeboeren] til et andet plejehjem i [Kommunen].

I et officielt notat fra et møde mellem tre af [Plejhjemsbeboeren]s nærmeste pårørende og [Tilsynschefen], Sundhed og Omsorg, [Kommunen], den 1. oktober 2019 fremgår det, at parterne forud for mødet vendte muligheden for at flytte [Plejhjemsbeboeren] fra plejhjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn B]. Familien havde op til mødet klaget over en række sundhedsfaglige og omsorgsmæssige forhold på plejhjemmet.

”Familien er ikke længere interesseret i, at (navn overstreget i notat, red.) kommer til en anden bolig, men ønsker blot en velfungerende hverdag på [Plejhjem A],” fremgår det af notatet.

I artiklen er der indsat følgende citat fremhævet med stor og fed skrifttype: [Citatet var placeret mellem to kolonner i den trykte udgave af artiklen, *Pressenævnet*]

”Hvis vi havde flyttet hende, så var hun ikke blevet udsat for de her ting.”, [Klager 1], [Plejhjemsbeboeren]s barnebarn”

Ifølge kontorchef [Kontorchefen], Sundhed og Omsorg, [Kommunen], forelå der op til mødet ikke et konkret tilbud om flytning af [Plejhjemsbeboeren] fra [Plejhjem A].

»Men mulighederne og betingelser forbundet med en flytning er blevet drøftet,« fastslår [Kontorchefen].

Det var [Plejhjemsbeboeren]s nuværende værge, barnebarnet [Klager 1], som

kontaktede TV 2 med henblik på at få dokumenteret forholdene på [Plejhjem A]. TV 2 fik med familiens samtykke adgang til at sætte de skjulte kameraer op, og ifølge Sundhed og Omsorg, [Kommunen] fandt optagelserne sted over 16 dage – fra den 17. oktober til den 2. november 2019.

Optagelserne har efterfølgende vist episoder, hvor den 90-årige kvinde bl.a. i rullestol bliver kørt hen til et Halloween-arrangement, selv om personalet konstaterer, at beboeren har diarré og trænger til at få skiftet sin ble. I en anden episode bliver [Plejhjemsbeboeren] hejst op i en lift og bliver – trods smerter – bedt om at lave afføring ned på en ble på sengen. [Klager 1] skrev i april 2020 på sin Facebook-side, at hendes farmor har været udsat for massivt omsorgssvigt på [Plejhjem A] i mere end tre år.

Når nu forholdene var så slemme – og langvarige – hvorfor meddelte I så [Kommunen] den 1. oktober sidste år, at I ikke længere var interesserede i flytning?

»Jeg var ikke med til det møde, så det ved jeg ikke noget om. Der kom et

tilbud senere, men det var et af de mest utilfredsstillende tilbud, så det takkede

vi nej til,« siger [Klager 1]. ”

Her er der i artiklen indsat en opsummering af sagen med overskriften ”Sagen kort”, hvoraf følgende fremgår:

”Med samtykke fra pårørende fulgte TV 2 i efteråret 2019 med skjult kamera den 90-årig [Plejhjemsbeboeren] på plejhjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn C].

Efter planen skulle dokumentaren ”Plejhjemmene bag facaden” have været sendt på TV 2 i marts. Men [Kommunen] fik nedlagt forbud mod at vise dokumentaren ved både by- og landsretten. [Kommunen] politianmeldte i januar TV 2 for at have lavet de skjulte optagelser. I juli vedtog politikerne i [Kommunen] at droppe forbuddet, og TV 2 sendte udsendelsen.

”Plejhjemmene bag facaden” den 30. juli.

Som følge af bl.a. den massive presseomtale kom Styrelsen for Patientsikkerhed den 28. maj på tilsynsbesøg på plejhjemmet. Styrelsen afgav efterfølgende fire påbud til plejhjemmet.

Kilder: TV 2 og [Kommunen]”

Artiklen fortsætter herefter således:

”Mange flyttetilbud

»Vi ændrede vores holdning i forhold til flytning, efter at vi havde set klippene fra dokumentaren. Klippene viste, at forholdene var endnu værre, end vi havde forestillet os. Da lå det fast for os, at hun skulle væk. I al den tid, hvor farmor har boet der, har vi talt rigtig meget frem og tilbage om, hvorvidt hun skulle blive der eller ej. Kommunen har tilbudt en flytning mange gange, men vi har haft det sådan, at det ikke var farmor, der skulle flyttes, men [Plejhjem A], der skal forbedres. Det var ikke fair, at hun skulle flytte, og de andre skulle efterlades. Så der var mange ting i, at vi ikke valgte en flytning. Det er en stor beslutning at flytte en 90-årig dame med demens. Derfor har det været svært for os bare at sige, at hun skulle væk«.

Laver I en kontrakt med TV 2 deromkring?

»Nej, den var i gang der, jo«

Hvornår indgik I den? ”

”»Vi havde snakket med dem nogle måneder forinden, tror jeg. Jeg kan ikke huske, hvornår jeg præcist tog kontakt til TV 2. Men det var sat i værk i september, at man skulle lave optagelserne«.

Spillede den kontrakt nogen rolle i forhold til afvisningen af at flytte jeres farmor?

»Nej, det gjorde den ikke. Vi snakkede allerede inden TV 2-aftalen om, at det ikke kan passe, at hun skulle flytte, og ikke plejhjemmet der skulle forbedres. Og så var der tilknytningen til og kampen for de andre beboere. Hvem kæmper deres kamp, hvis vi er væk? Det er meget det, der har ligget til grund for, hvorfor vi, indtil vi så optagelserne, sagde nej til en flytning«

[De følgende to sætninger er kun med i online-udgaven af artiklen:

Hvornår så I dem?

»Det gjorde vi i december.«, *Pressenævnet*]

Familien ombestemte sig

Af notater fra [Kommunen] fremgår det, at [Plejhjemsbeboeren]s familie på et møde med kommunen også den 6. december sidste år drøftede muligheden for en flytning. Den 13. december meddeler de pårørende ifølge notaterne, at de ikke ønsker at flytte [Plejhjemsbeboeren]. På et opfølgningsmøde fem dage senere har familien ombestemt sig, fremgår det.

Ser I billederne mellem den 13. og 18. december, hvor I på et møde meddeler kommunen, at I gerne vil have [Plejhjemsbeboeren] flyttet væk fra [Plejhjem A]?

»Det kan godt passe. For det var efter fremvisningen af filmene, at vi sagde, at nu skulle hun rykkes«.

Hvis I havde accepteret flyttetilbuddet den 1. oktober 2019, så kunne [Plejhjemsbeboeren] muligvis have undgået de episoder, som vises i dokumentaren?

»Hvis vi havde flyttet hende, så var hun ikke blevet udsat for de her ting. Men det havde alle de andre beboere jo så«.

[Denne sætning er kun medtaget i online-udgaven af artiklen på hjemmesiden jyllands-posten.dk: ”Det var optagelserne, der gjorde udfaldet. Vi havde det også oppe at vende i familien, at vi skulle se optagelserne først, og så måtte vi beslutte os der”, *Pressenævnet*]

Men er der mange, der er blevet det?

»Det tænker jeg. Jeg tror ikke, at min farmor var et enestående eksempel på [Plejhjem A]. Vi har også været enige om, at disse optagelser skulle laves, for at vi kunne bevise over for kommunen, at der er noget helt galt. Men det skulle selvfølgelig ikke være på bekostning af min farmor. Det kan da godt være, at det, at vi havde lavet en aftale med TV 2 spillede ind, fordi vi havde brug for konkrete beviser for at tage kampen op. Men ikke forstået sådan, at vi ofrede min farmor for dette.«

Hvorvidt mener du, at I som familie dermed har et ansvar for, at omsorgssvigtene over for [Plejhjemsbeboeren] på [Plejhjem A] fortsatte længere end nødvendigt?

»Det er vigtig for mig at sige, at TV 2 flere gange sagde ”at det er os i familien, der bestemte, hvornår vi ønskede at flytte farmor”. Vi fik også frie hænder af TV 2 til at bestemme, hvornår vi ønskede at fortælle [Kommunen] om, at vi i familien havde sagt ja til optagelserne ved min farmor. Jeg vil aldrig nogen sinde tage ansvar for det, som plejehjemmet har gjort. Det ligger på deres skuldre og har intet med mig at gøre. Men jo, hvis vi havde flyttet hende noget før. Men det ændrer ikke på, at hun er højst sandsynligt er blevet udsat for det her i hele forløbet.«

[Følgende afsnit er kun medtaget i online-udgaven af artiklen på hjemmesiden jyllands-posten.dk:

”I en artikel i Ekstra Bladet den 6. juli 2020 ser du tilbage på forløbet og udtaler bl.a. »Vi havde vel omkring 30 møder, og til sidst frygtede jeg, at de (personalet på [Plejhjem A]) – og ikke hendes demenssygdom – ville slå hende ihjel.« Med denne frygt siddende i dig, hvorfor så ikke tage imod tilbud om at flytte din farmor?

»Det handlede igen også meget om, at det ikke kan være så svært at have et plejhjem, der kan yde en service, hvor borgerne ikke lider under omsorgssvigt.«”, *Pressenævnet*]

*Du skriver i et opslag på Facebook den 22. april 2020, at du er blevet værge for din farmor og »håbede på en flytning hurtigst muligt, og det er vi også blevet lovet hjælp til [følgende afsnit er alene med i online-udgaven på jyllands-posten.dk: ”(kommunen foreslog det på et møde). Men desværre afviste Familieretshuset vores ansøgning, da min farmor fik tilbudt ny bolig ... Min farmor skal væk, koste, hvad det koste vil, og vi som familie giver heller ikke op i denne kamp.«”, *Pressenævnet*]*

Hvordan harmonerer de udtalelser med, at I ikke tog imod kommunens tilbud om flytning af din farmor i november og december 2019?

»Det var optagelserne, der gjorde udfaldet. Vi havde det også oppe at vende i familien, at vi skulle se optagelserne først, og så måtte vi beslutte os der. Vi vil se, om det var så slemt som frygtet, eller var det værre.«

Når du ser tilbage på forløbet, hvorvidt mener du så, at I kunne gjort mere for at få flyttet din farmor på et tidligere tidspunkt?

»Vi havde fået et tilbud under et møde på rådhuset i februar i år om, at kommunen ville flytte hende til [Centret], Men det var kun i en kort periode, medmindre jeg fik værgemålet. Så det var det dårligste tilbud til dato. Det tilbud fik vi efter, at vi havde set optagelserne. Man ville bare rykke en dement ud i fem uger og så tilbage til [Plejhjem A], indtil der var plads et andet sted. Det kan man ikke byde et menneske.«

JP [Bynavn C] har spurgt bl.a. kontorchef [Kontorchefen] om en kommentar til, at [Plejhjemsbeboeren]s familie afslog forslag om flytning henholdsvis i oktober forud for optagelserne og i december. [Kontorchefen] oplyser, at [Kommunen] ingen

kommentarer har til sagen.

[Plejhjemsbeboeren] flyttede i slutningen af maj til plejhjemmet [Plejhjem B] i [Bynavn A] [Den sidste sætning er i den online version af artiklen på jyllands-posten.dk rettet til ”[Plejhjemsbeboeren] flyttede i slutningen af maj fra [Plejhjem A]. ”, *Pressenævnet*]

På side 8 i den trykte udgave af Jyllands-Posten den 9. august 2020 bragte Jyllands-Posten artiklen ”90-årige [Plejhjemsbeboeren] kunne være blevet flyttet, før tv-optagelser afslørede omsorgssvigt”. Artiklen blev også bragt på hjemmesiden jyllands-posten.dk og har underrubrikken:

”Familie til den demente [Plejhjemsbeboeren] klagede i årevis over Plejhjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn C], men afviste flyttemulighed, kort før TV 2 med skjult kamera afdækkede, at hun blev udsat for omsorgssvigt. ”

Af selve artiklen fremgår følgende:

”»Frygtede, at de ville slå min farmor ihjel.«

»Min farmor skal væk, koste hvad det koste vil.«

[Klager 1], værge for sin 90-årige demente farmor, [Plejhjemsbeboeren], der er hovedperson i TV 2's dokumentar ”Plejhjemmene bag facaden”, har ikke lagt skjul på sin forargelse over forholdene på det omstridte Plejhjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn C].

Alligevel afviste familien en mulighed for at flytte [Plejhjemsbeboeren] til et andet plejhjem i [Kommunen], kort før TV 2 efter aftale med familien i midten af oktober gik i gang med skjulte optagelser på den 90-åriges stue. Det fremgår af et notat, som Jyllands-Posten har fået aktindsigt i.

»Familien er ikke længere interesseret i, at (navn overstreget i notat, red.) kommer til en anden bolig, men ønsker blot en velfungerende hverdag på [Plejhjem A],« hedder det i notatet. ”

I den online udgave af artiklen er her indsat følgende citat fremhævet med stor og fed skrifttype: [Citatet var placeret anderledes i den trykte udgave af avisen, se nedenfor, *Pressenævnet*]

”(...) *det var et af de mest utilfredsstillende tilbud, så det takkede vi nej til.* ”, [Klager 1], barnebarn og værge til den 90-årige [Plejhjemsbeboeren] fra TV 2-dokumentaren ”Plejhjemmene bag facaden”. ”

Artiklen fortsætter således:

”Ifølge [Klager 1] havde familien givet samtykke til TV 2’s optagelser for at få afdækket, hvad farmoren blev udsat for. Hun påpeger, at aftalen med TV 2 ikke var årsagen til, at familien droppede videre samtaler om flytning på det tidspunkt, men siger:

»Det kan da godt være, at det, at vi havde lavet en aftale med TV 2, spillede ind, fordi vi havde brug for konkrete beviser for at tage kampen op. Men ikke forstået sådan, at vi ofrede min farmor for dette. Vi vidste heller ikke, hvor grimt det var, før vi så optagelserne.«”

Der er i artiklen indsat en opsummering af sagen med overskriften ”*Sagen kort*”, hvoraf følgende fremgår:

”TV 2 fulgte i efteråret 2019 med skjult kamera en 90-årig dement kvinde på plejhjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn C].

TV 2 havde sikret sig samtykke fra kvindens pårørende, som gennem flere år har holdt møder med plejhjemmet for at få forbedret forholdene.

Optagelserne mandede ud i en dokumentar, som [Kommunen] fik nedlagt forbud ved byretten og senere landsretten mod med henvisning til, at de bl.a. viser den 90-årige i intime og krænkende situationer.

Landsretten stadfæstede forbuddet med den begrundelse, at den demente kvinde ikke var i stand til at give sit samtykke.

Forbuddet blev senere ophævet, og dokumentaren blev sendt den 30. juli 2020 på TV 2.

[Kommunen] har politianmeldt TV 2, og fire personer fra stationen blev sigtet for uberettigede optagelser. ”

Opsummeringen var i den trykte udgave af artiklen efterfulgt af ovennævnte citat fremhævet med stor skrift, der ses gengivet ovenfor.

Artiklen fortsætter således:

”Afgørende optagelser

Optagelserne viser bl.a. den 90-årige kvinde hejst op i en loftlift, hvor hun trods smerter bliver bedt om at lave afføring ned på en ble på sengen. I en anden scene konstaterer personalet, at hun har diarré og trænger til at få skiftet sin ble, men ruller hende alligevel til et Halloween-arrangement.

Også i december afviste familien en mulighed for at få flyttet [Plejhjemsbeboeren].

[Klager 1] kan ikke sige, hvorfor familien ikke tog imod flyttemuligheden i oktober:

»Jeg var ikke med til det møde, så det ved jeg ikke noget om. Der kom et tilbud senere, men det var et af de mest utilfredsstillende tilbud, så det takkede vi nej til.«

Ifølge [Klager 1] kæmpede familien for at få forbedret forholdene for alle beboerne på plejehjemmet, men efter at have set optagelserne ændrede familien holdning til flytning:

»Da lå det fast for os, at hun skulle væk.«»

I slutningen af maj i år flyttede [Plejehjemsbeboeren] på et nyt plejehjem.

TV 2: Flytning op til familien

Hos TV 2 understreger [Redaktionschefen], redaktionschef for TV 2 Dokumentar, at tv-stationen ikke har betinget familien, at den ikke måtte flytte [Plejehjemsbeboeren] før optagelserne.

»Der er på ingen måde indgået en sådan aftale. Vi har både før og efter optagelserne understreget over for familien, at det ene og alene er deres valg, hvad de ønsker, der skal ske i forhold til [Plejehjemsbeboeren], herunder om de ønskede at gå i gang med en proces om et plejehjemsskifte,« siger han i et skriftligt svar.

Ifølge [Redaktionschefen] er TV 2 bekendt med, at familien gennem flere år har haft møder med plejhjemsledelsen og [Kommunen] om, hvordan forholdene for [Plejehjemsbeboeren] kunne forbedres, samt at en flytning havde været overvejet.

»Men alle beslutninger har været helt og aldeles op til familien, og vi har forståelse for familiens forklaring om, at det kan være en svær beslutning at flytte en 90-årig demensramt kvinde til et nyt og fremmed sted. Husk på, at det ikke er før, familien ser de skjulte optagelser, at den bliver endeligt klar over, hvor alvorligt omsorgssvigtet er,« siger redaktionschefen.

Han afviser, at tv-stationen har et ansvar for det omsorgssvigt, som dokumentaren afdækker, [Plejehjemsbeboeren] bliver udsat for på plejehjemmet:

»Men vi har et ansvar for, at omsorgssvigtet er kommet frem i lyset.«

”Plejehjemmene bag facaden” blev sendt den 30. juli 2020 på TV 2, efter at [Kommunen] fik ophævet et tidligere nedlagt fagedforbud mod at vise udsendelsen. ”

[Klager 2] henvendte sig den 10. august 2020 til Jyllands-Posten. Jyllands-Posten betragtede hans henvendelse som en anmodning om genmæle og afviste anmodningen den 11. august 2020. [Klager 2] fastholdt sin anmodning om genmæle ved mail af 11. august 2020 til Jyllands-Posten. [Klager 1] og [Klager 2]s klage over tilsidesættelse af god presseskik er modtaget i Pressenævnet den 17. august 2020. Jyllands-Posten fastholdt i forbindelse med sin udtalelse til Pressenævnet Jyllands-Postens afslag på [Klager 2]s anmodning om genmæle den 9. september 2020 og beklagede, at Jyllands-Posten ved en fejl ikke fik svaret [Klager 2] før.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager 1] og [Klager 2]s synspunkter

Retlig interesse

[Klager 1] og [Klager 2] betragter sig begge som klageberettigede og har anført, at [Klager 1] er barnebarn af og værge for [Plejehjemsbeboeren], og at [Klager 2] er [Plejehjemsbeboeren]s søn.

God presseskik

Korrekt information og vinkling

[Klager 1] og [Klager 2] har anført, at artiklerne er tendentiøse, usande og egnede til at give læserne en manipuleret opfattelse af familiens årelange arbejde med at sikre en værdig omsorg af en dement pårørende på plejehjem. De mener, at Jyllands-Posten i strid med den gennemførte research og uden faktisk grundlag fastholder en vinkel, der ikke er belæg for og som udstiller og nedgør familiens troværdighed.

I forhold til de dele af artiklerne, der omfatter interviewet med [Plejehjemsbeboeren]s værge, [Klager 1], bærer citaterne præg af at være optaget på telefon og gengivet i udskrift uden [Klager 1]s viden om og accept af den tendentiøse kontekst, hendes udtalelser ville blive bragt i.

[Klager 1] og [Klager 2] har understreget, at [Klager 1] ikke blev orienteret om artiklernes fulde indhold og har således heller ikke godkendt artiklerne i fuldt omfang forud for offentliggørelsen.

De har anført, at Jyllands-Posten har benyttet [Klager 1]s citater tendentiøst og manipuleret med henblik på at skabe en usand journalistisk sammenhæng, uden at hun har haft indsigt i, hvordan Jyllands-Posten påtænkte at benytte hendes citater.

De har videre anført, at overskrifterne og indholdet af artiklerne på usand og manipuleret vis giver indtryk af, at familien, før aftalen med TV 2 om brug af skjult kamera blev indgået i efteråret 2019, har afvist et konkret tilbud fra [Kommunen] om flytning af den pårørende til et andet plejehjem, hvilket ikke er korrekt.

Det er her afgørende at skelne mellem begreberne ”*mulighed*” og ”*tilbud*”. [Klager 1] og [Klager 2] har anført, at *muligheden* for eventuelt at flytte den pårørende alene fra [Kommunen]s side blev gennemgået som en teoretisk og processuel del af sagsbehandlingen, men på intet tidspunkt før de skjulte optagelser blev påbegyndt har familien modtaget et *konkret tilbud* fra [Kommunen] om flytning af [Plejehjemsbeboeren]. De har henvist til følgende citat fra kontorchef [Kontorchefen], der også fremgår af omtalen:

”Ifølge kontorchef [Kontorchefen], Sundhed og Omsorg, [Kommunen], forelå der op til mødet ikke et konkret tilbud om flytning af [Plejehjemsbeboeren] fra [Plejehjem A]”

Da der endelig forelå et konkret flyttetilbud primo 2020, var det uacceptabelt for familien, da det var kortvarigt og midlertidigt. Derudover har [Klager 1] og [Klager 2] henvist til, at Familieretshuset ved afgørelse af 15. april 2020 afviste familiens ønske om, at [Plejehjemsbeboeren] blev optaget på Plejehjemmet [Plejehjem B] uden samtykke. Familien valgte herefter selv at flytte [Plejehjemsbeboeren] til et privat plejehjem. De anser Familieretshusets afgørelse som dokumentation for, at familien aldrig modtog et tilbud om flytning af [Plejehjemsbeboeren] og har medsendt en kopi af afgørelsen.

[Klager 1] og [Klager 2] finder, at Jyllands-Posten fastholder de usande overskrifter og den tendentiøse vinkling i artiklen på Jyllands-Postens abonnementsside på trods af, at der fra familiens side blev klaget umiddelbart efter offentliggørelsen.

Dertil er det ukorrekt, når Jyllands-Posten forudsætter, at familien var underlagt krav fra TV 2 om ikke at flytte den pårørende til et andet plejehjem, før TV-dokumentaren var færdigredigeret og sendt. Der er

i den forbindelse også henvist til udtalelserne fra redaktionschef for TV 2 Dokumentar, der er gengivet i omtalen.

Kompetence

[Klager 1] og [Klager 2] har yderligere anført, at artiklerne er baseret på manipulation af sagsakter modtaget fra [Kommunen] efter illegitim anmodning om aktindsigt og behandlet af [Kommunen] illegitimt. De har anført, at Jyllands-Posten fremstiller den påståede dokumentation fra [Kommunen] som om, den er indhentet efter anmodning om aktindsigt, jf. bestemmelserne i offentlighedsloven og forvaltningsloven, hvilket ikke er sket, men derimod indhentet ved at benytte avisens uofficielle relation til en tidligere ansat og nu pressechef i den kommunale forvaltning, som i strid med forvaltningsreglerne sender en række mødenotater til avisen uden om gældende forvaltningsregler og forvaltningspraksis.

Jyllands-Postens svar på genmøleanmodning

Derudover er det anført, at ansvarshavende chefredaktør [Chefredaktøren] på arrogant vis og unødigt formelt afviste [Klager 2]s klage i stedet for at tage klagepunkterne alvorligt. Dertil undlod Jyllands-Posten at svare på [Klager 2]s opfølgende klage af 11. august 2020. Som dokumentation er vedlagt kopi af [Klager 2]s mail af 10. august 2020 til Jyllands-Posten og Jyllands-Postens mail af 11. august 2020, hvoraf det fremgår, at Jyllands-Posten betragtede henvendelsen som en anmodning om genmøle samt [Klager 2]s mail af 11. august 2020 til Jyllands-Posten.

2.2 Jyllands-Postens synspunkter

God presseskik

Korrekt information og forelæggelse

Jyllands-Posten har bestridt, at artiklens vinkling er tendentiøs og usand. Den er derimod researchet og udformet efter almindelige journalistiske principper og holder inden for de vejledende presseetiske regler.

Jyllands-Posten har anført, at [Klager 1] ikke under forløbet, research, artikeludformning eller publicering på noget tidspunkt har givet udtryk for utilfredshed. Første signal om at nogen var utilfreds, fik Jyllands-Posten mandag den 10. august 2020 med [Klager 2]s henvendelse.

[Klager 1] er officielt udpeget værge for [Plejhjemsbeboeren], hun har præsenteret sig som talsmand for familien, hun har godkendt egne citater, og hun har på intet tidspunkt gjort indsigelser mod artiklerne eller Jyllands-Postens omtale af sagen eller kontakten med hende som repræsentant for familien.

Det er almindelige journalistisk praksis, at man kontakter den mest fremtrædende person i enhver sag. Formanden i en forening, direktøren i et firma og som i dette tilfælde en person, som præsenterer sig dels som værge, dels og i den sammenhæng ganske naturligt som repræsentant for familien. [Klager 1] har på intet tidspunkt antydnet, at andre familiemedlemmer skulle komme til orde med eventuelle supplerende oplysninger.

Kontakten med [Klager 1] gik godt under hele forløbet. Hun blev ved indledningen af interviewet oplyst om vinklen på interviewet, og hun fik efterfølgende spørgsmål og svar sendt til gennemsyn for eventuelle fejl ved mail af 7. august 2020.

[Klager 1] meldte efterfølgende tilbage med enkelte ændringer, som er imødekommet i de publicerede artikler. [Klager 1] har på intet tidspunkt reageret negativt på nogen af artiklerne. Heller ikke via den SMS-udveksling, som parterne havde søndag aften den 9. august 2020, da [Klager 1] skrev, at en oplysning i den nu offentliggjorte artikel, om hvilket plejehjem [Plejehjemsbeboeren] er flyttet til, ikke var korrekt. Fejlen blev derefter straks rettet på onlineversionen. Dagen efter blev fejlen rettet i den trykte avis. Jyllands-Posten har vedhæftet en kopi af SMS-korrespondancen.

Under en telefonsamtale mandag den 10. august 2020, hvor Jyllands-Postens journalist ringede til [Klager 1] for at undskylde den ukorrekte oplysning, ytrede [Klager 1] heller ingen utilfredshed med vinklingen på artiklen eller indholdet i øvrigt.

Jyllands-Posten har i den anledning anført, at [Klager 1] ikke er blevet stillet i udsigt, at hun ville få artiklerne i deres helhed til gennemsyn inden offentliggørelsen.

Jyllands-Posten finder, at der er tale om seriøs, professionel redigering, hvor det væsentlige skilles fra det uvæsentlige. Hvad der er væsentligt og uvæsentligt, tilkommer det redaktionen at afgøre. Naturligvis i respekt for gældende lov og de vejledende presseetiske regler.

Jyllands-Posten har videre anført, at vinklen på artiklen er, at familien afviste ”mulighed” for flytning af plejehjemsbeboer før tv-optagelse. Jyllands-Posten har i den anledning henvist til, at der står ”mulighed” og ikke ”tilbud” i overskriften.

I et officielt mødenotat fra [Kommunen] den 1. oktober 2019 fremgår, som oplyst i artiklen, at:

”Familien er ikke længere interesseret i, at (navn overstreget i notat, red.) kommer til en anden bolig, men ønsker blot en velfungerende hverdag på [Plejehjem A],” fremgår det af notatet.

Ifølge kontorchef [Kontorchefen], Sundhed og Omsorg, [Kommunen], forelå der op til mødet ikke et konkret tilbud om flytning af [Plejehjemsbeboeren] fra [Plejehjem A].

»Men mulighederne og betingelser forbundet med en flytning er blevet drøftet,« fastslår [Kontorchefen]. ”

Jyllands-Posten har dertil henvist til [Klager 1]s udtalelser, som er gengivet i artiklen, hvor hun blandt andet udtaler:

”Vi har også været enige om, at disse optagelser skulle laves, for at vi kunne bevise over for kommunen, at der er noget helt galt. Men det skulle selvfølgelig ikke være på bekostning af min farmor. Det kan da godt være, at det, at vi havde lavet en aftale med TV 2 spillede ind, fordi vi havde brug for konkrete beviser for at tage kampen op. Men ikke forstået sådan, at vi ofrede min farmor for dette”.

Spørgsmål:

”Spillede den kontrakt nogen rolle i forhold til afvisningen af at flytte jeres farmor?

[Klager 1]:

”Nej, det gjorde den ikke. Vi snakkede allerede inden TV 2-aftalen om, at det ikke kan passe, at hun skulle flytte, og ikke plejehjemmet, der skulle forbedres. Og så var der tilknytningen til og kampen for de andre beboere. Hvem kæmper deres kamp, hvis vi er væk? Det er meget det, der har ligget til grund for, hvorfor vi, indtil vi så optagelserne, sagde nej til en flytning”

At en flytning har været en mulighed, underbygges også af en ikke bragt oplysning om, at der ifølge familiens talsmand, [Klager 1], havde været uenighed om, hvorvidt [Plejehjemsbeboeren] skulle flyttes eller ej.

Kompetence

Jyllands-Posten har bestridt, at der skulle være tale om nogen illegitim adfærd, og at [Kommunen] på nogen måde skulle have optrådt illegitimt. Det tilkommer avisen at søge oplysninger ad de kanaler, som avisen vælger, og der udleveres af princip aldrig internt researchmateriale. At der skulle være tale om adfærd i strid med forvaltningsloven, er ren spekulation uden hold i virkeligheden.

Jyllands-Postens svar på genmæleanmodning

Angående den generelle klage over Jyllands-Postens sagsbehandling bestrides det, at der skulle været noget kritisabelt i indholdet af Jyllands-Postens afvisning på [Klager 2]s anmodning om genmæle. Det er korrekt, at [Klager 2] ikke modtog noget svar på sin

opfølgende skrivelse den 11. august 2020 inden klagen til Pressenævnet. Svaret var udformet, men ved en fejl ikke afsendt. Jyllands-Posten har beklaget, at det ikke blev sendt. I begge svar har Jyllands-Posten givet behørig klagevejledning med henvisning til klagefrist og Pressenævnets adresse.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Anja Lundberg Andersen, Lene Sarup og Marlene Borst Hansen.

Retlig interesse

Det er en betingelse for at klage til Pressenævnet, at klageren har retlig interesse i det for hold, der klages over. Det indebærer, at man som person, virksomhed, organisation eller lignende skal være omtalt, afbildet eller på anden måde identificeret i mediet. Det er ikke tilstrækkeligt blot at have interesse i det emne, der er behandlet. I tilfælde, hvor den berørte person ikke selv er i stand til at tage vare på sig selv, da omtalen blev offentliggjort, kan en klage efter nævnets praksis under visse omstændigheder indgives af visse nære pårørende, herunder ægtefælle, forældre, børn, børnebørn og søskende.

Klagen er indgivet af [Repræsentanten], der ved fuldmagt klager på vegne af [Klager 1] og [Klager 2]. [Klager 1] er nævnt i den påklagede artikel og er udpeget som værge for omtalte [Plejhjemsbeboeren]. [Klager 1] har derfor retlig interesse i, at sagen behandles. [Klager 2] er søn af omtalte [Plejhjemsbeboeren]. Eftersom der er udpeget en værge, der kan klage på vegne af [Plejhjemsbeboeren], anses [Klager 2] ikke for at være klageberettiget på sin mors vegne. Han kan derfor alene klage på egne vegne, hvilket i den konkrete sag betyder, at hans klage alene behandles i forhold til forhold, der vedrører ham selv.

Kompetence

Pressenævnet bemærker, at det følger af medieansvarslovens § 43, at Pressenævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket offentliggørelse i strid med god presseskik, jf. § 34, og hvorvidt et massemedie efter reglerne i lovens kapitel 6 er forpligtet til at offentliggøre et genmæle. Spørgsmål om, hvorvidt der er sket overtrædelse af andre love, herunder f.eks. straffeloven, hører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence.

Pressenævnet tager derfor ikke stilling til den del af klagen, der vedrører [Kommunen]s behandling af en aktindsigtsanmodning og udlevering af oplysninger i sagen.

Jyllands-Postens svar på genmæleanmodning

[Klager 2] har klaget over Jyllands-Postens håndtering af hans anmodning om genmæle den 10. august 2020 og har anført, at Jyllands-Posten undlod at svare på hans mail af 11. august 2020, hvori han fastholdt sin anmodning om genmæle.

Det følger af medieansvarslovens § 40, at afslag på genmæle snarest muligt skriftligt skal meddeles den, der har anmodet om genmælet, med oplysning om, at afslaget kan indbringes for Pressenævnet senest 12 uger efter, at afslaget er kommet frem. Nævnets adresse skal samtidig oplyses.

Nævnet har noteret sig, at Jyllands-Posten afslog [Klager 2]s anmodning om genmæle dagen efter den 11. august 2020 med korrekt klagevejledning. Jyllands-Posten har beklaget det manglende svar på [Klager 2]s mail af 11. august 2020, hvori han fastholder anmodningen og har medsendt svaret under sagens behandling i Pressenævnet den 9. september 2020. Da Jyllands-Posten allerede havde besvaret genmæleanmodningen den 11. august 2020 med korrekt klagevejledning, finder nævnet, selv om et tidligere svar på [Klager 2]s mail af 11. august 2020 havde været hensigtsmæssigt, ikke anledning til at udtale kritik af Jyllands-Posten.

God presseskik

Korrekt information og forelæggelse

[Klager 1] har klaget over, at Jyllands-Posten uden hendes viden har benyttet hendes citater i en tendentiøs og misvisende kontekst, og at artiklerne med en usand vinkel udstiller og nedgør familien. Hun har i den forbindelse også klaget over, at artiklernes overskrifter og indhold giver et forkert indtryk af, at familien, før aftalen med TV 2 om brug af skjult kamera blev indgået i efteråret 2019, skulle have afvist

et konkret tilbud fra [Kommunen] om flytning af [Plejhjemsbeboeren] til et andet plejehjem. [Klager 1] har henvist til, at det er afgørende at skelne mellem begreberne ”mulighed” og ”tilbud”. I den forbindelse er der klaget over Jyllands-Postens manglende berigtigelse. Endelig er der klaget over, at Jyllands-Posten forudsætter, at familien var underlagt krav fra TV 2 om ikke at flytte [Plejhjemsbeboeren].

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare, jf. punkt A. 1 og A. 3.

Det følger videre, at overskrifter og mellemrubrikker i form og indhold skal have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Berigtigelse af urigtige meddelelser skal finde sted på redaktionens eget initiativ, hvis og så snart kendskab til fejl af betydning i de bragte meddelelser indgår, jf. punkt A. 6 og A. 7.

Redaktøren er i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at afvise at omtale forhold, der for en af parterne forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages.

De påklagede artikler omhandler perioden forud for TV 2s skjulte optagelser i efteråret 2019. De påklagede artikler er en forsideartikel i den trykte udgave af Jyllands-Posten den 9. august 2020 med overskriften ”Familie til den 90-årige [Plejhjemsbeboeren] afviste kort før skjulte tv-optagelser muligheden for at flytte hende” samt artiklerne ”Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser” og ”90-årige [Plejhjemsbeboeren] kunne være blevet flyttet, før tv-optagelser afslørede omsorgssvigt”, der både er bragt i den trykte udgave af Jyllands-Posten og på hjemmesiden jyllands-posten.dk.

Af artiklen ”Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser” fremgår følgende:

”I et officielt notat fra et møde mellem tre af [Plejhjemsbeboeren]s nærmeste pårørende og [Tilsynschefen], Sundhed og Omsorg, [Kommunen], den 1. oktober 2019 fremgår det, at parterne forud for mødet vendte muligheden for at flytte [Plejhjemsbeboeren] fra plejehjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn B]. Familien havde op til mødet klaget over en række sundhedsfaglige og omsorgsmæssige forhold på plejehjemmet. ”Familien er ikke længere interesseret i, at (navn overstreget i notat, red.) kommer til en anden bolig, men ønsker blot en velfungerende hverdag på [Plejhjem A],” fremgår det af notatet.

Ifølge kontorchef [Kontorchefen], Sundhed og Omsorg, [Kommunen], forelå der op til mødet ikke et konkret tilbud om flytning af [Plejhjemsbeboeren] fra [Plejhjem A].

»Men mulighederne og betingelser forbundet med en flytning er blevet drøftet,« fastslår [Kontorchefen]. ”

På baggrund heraf og [Klager 1]s oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at der ikke forelå et konkret tilbud om flytning af [Plejhjemsbeboeren] forud for et møde den 1. oktober 2019 mellem tre af [Plejhjemsbeboeren]s nærmeste pårørende og [Kommunen]. Det lægges videre til grund, at TV 2, efter aftale med [Plejhjemsbeboeren]s nærmeste pårørende, foretog skjulte optagelser på Plejhjemmet [Plejhjem A], hvor [Plejhjemsbeboeren] boede. De skjulte optagelser fandt sted i perioden fra den 17. oktober 2019 til den 2. november 2019. [Klager 1] har oplyst, at det først var efter gennemsyn af optagelser, at familien besluttede, at [Plejhjemsbeboeren] skulle flyttes.

Nævnet bemærker, at Jyllands-Postens valg af kilder, herunder Jyllands-Postens indsamling af kildemateriale fra [Kommunen], falder inden for redaktørens redigeringsret, hvorefter det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages.

Som sagen er oplyst, lægger Pressenævnet derudover til grund, at [Klager 1] forud for artiklerne blev interviewet af Jyllands-Posten og fik sine udtalelser til gennemsyn den 7. august 2020. Jyllands-Posten har anført, at avisen efterfølgende imødekom hendes enkelte ændringer. Pressenævnet finder herved, at Jyllands-Postens forelæggelse er i overensstemmelse med god presseetik. Som sagen er oplyst for nævnet, ses der ikke at være indgået en forudgående aftale om, at [Klager 1] skulle have artiklerne i deres helhed til gennemsyn inden offentliggørelsen, hvorfor der ikke udtales kritik af, at dette ikke er sket.

-Forsideartiklen "Familie til den 90-årige [Plejhjemsbeboeren] afviste kort før skjulte tv-optagelser muligheden for at flytte hende"

Forsideartiklen havde følgende indhold:

"Få uger før TV 2 påbegyndte de skjulte optagelser af den omstridte dokumentar på [Plejhjem A], havde familien et møde med [Kommunen], hvor en mulig flytning af den demensramte [Plejhjemsbeboeren] til et andet plejhjem blev diskuteret. Et dokument viser, at familien på det tidspunkt ikke længere var interesseret i at flytte hende. »Det kan da godt være, at det, at vi havde lavet en aftale med TV 2, spillede ind, fordi vi havde brug for konkrete beviser for at tage kampen op,« siger [Plejhjemsbeboeren]s barnebarn, [Klager 1]. "

Som sagen er oplyst, finder Pressenævnet, at overskriften og indholdet af artiklen har dækning i ovennævnte citat fra artiklen *"Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser"*, der gengiver [Kommunen]s mødenotat af 1. oktober 2019 og udtalelse fra kontorchef [Kontorchefen], Sundhed og Omsorg, [Kommunen]. Nævnet har også lagt vægt på, at [Klager 1] ikke har bestridt selve ordlyden af det anvendte citat. Pressenævnet udtaler derfor ikke kritik af forsideartiklen i den trykte udgave af Jyllands-Posten den 9. august 2020.

-Artiklen "Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser"

Artiklen har følgende underrubrik:

”Kort inden de skjulte optagelser af den omstridte dokumentar på plejehjemmet [Plejehjem A] i [Bynavn B] gik i gang, afviste hendes familie muligheden for at flytte den 90-årige [Plejehjemsbeboeren] til et andet plejehjem i kommunen. ”

Ud over det ovenfor citerede uddrag fra artiklen vedrørende indholdet af mødet i [Kommunen] den 1. oktober 2020 fremgår blandt andet følgende: [Personen, der interviewes og udtaler sig til Jyllands-Posten, er [Klager 1], *Pressenævnet*]

”»Vi ændrede vores holdning i forhold til flytning, efter at vi havde set klippene fra dokumentaren. Klippene viste, at forholdene var endnu værre, end vi havde forestillet os. Da lå det fast for os, at hun skulle væk. I al den tid, hvor farmor har boet der, har vi talt rigtig meget frem og tilbage om, hvorvidt hun skulle blive der eller ej. Kommunen har tilbudt en flytning mange gange, men vi har haft det sådan, at det ikke var farmor, der skulle flyttes, men [Plejehjem A], der skal forbedres. Det var ikke fair, at hun skulle flytte, og de andre skulle efterlades. Så der var mange ting i, at vi ikke valgte en flytning. Det er en stor beslutning at flytte en 90-årig dame med demens. Derfor har det været svært for os bare at sige, at hun skulle væk«. ”

[...]

”Spillede den kontrakt nogen rolle i forhold til afvisningen af at flytte jeres farmor?

»Nej, det gjorde den ikke. Vi snakkede allerede inden TV 2-aftalen om, at det ikke kan passe, at hun skulle flytte, og ikke plejehjemmet der skulle forbedres. Og så var der tilknytningen til og kampen for de andre beboere. Hvem kæmper deres kamp, hvis vi er væk? Det er meget det, der har ligget til grund for, hvorfor vi, indtil vi så optagelserne, sagde nej til en flytning«”

[...]

”Hvis I havde accepteret flyttetilbuddet den 1. oktober 2019, så kunne [Plejehjemsbeboeren] muligvis have undgået de episoder, som vises i dokumentaren?

»Hvis vi havde flyttet hende, så var hun ikke blevet udsat for de her ting. Men det havde alle de andre beboere jo så«. ”

[...]

Hvordan harmonerer de udtalelser med, at I ikke tog imod kommunens tilbud

om flytning af din farmor i november og december 2019?

»Det var optagelserne, der gjorde udfaldet. Vi havde det også oppe at vende i familien, at vi skulle se optagelserne først, og så måtte vi beslutte os der. Vi vil se, om det var så slemt som frygtet, eller var det værre.«

[...]

JP [Bynavn C] har spurgt bl.a. kontorchef [Kontorchefen] om en kommentar til, at [Plejehjemsbeboeren]s familie afslog forslag om flytning henholdsvis i oktober forud for optagelserne og i december. [Kontorchefen] oplyser, at [Kommunen] ingen

kommentarer har til sagen. ”

Som sagen er oplyst for Pressenævnet, finder nævnet, at overskriften og størstedelen af indholdet af artiklen har dækning i ovennævnte citat, der gengiver [Kommunen]s mødenotat af 1. oktober 2019 og udtalelse fra kontorchef [Kontorchefen], Sundhed og Omsorg, [Kommunen], og i [Klager 1] udtalelser, som hun ikke har bestridt selve ordlyden af. Dog finder nævnet, at formuleringerne i to af Jyllands-Postens spørgsmål til [Klager 1] på misvisende måde anvender vendingerne *"flyttetilbuddet den 1. oktober"* og *"kommunens tilbud om flytning af din farmor i november og december 2019"*. Nævnet finder, at den måde, spørgsmålene er formuleret på, alene kan forstås sådan, at der konkret har været tale om et tilbud om flytning af [Plejhjemsbeboeren] på et tidspunkt i efteråret 2019 forud for TV 2 skjulte optagelser. Da dette ikke var tilfældet, udtaler Pressenævnet kritik af Jyllands-Posten for den misvisende omtale. Da [Klager 1] den 9. august 2020 gjorde Jyllands-Posten opmærksom på en fejl i omtalen, som Jyllands-Posten straks rettede, finder nævnet efter en samlet vurdering ikke anledning til at udtale kritik for manglende berigtigelse.

-Artiklen "90-årige [Plejhjemsbeboeren] kunne være blevet flyttet, før tv-optagelser afslørede omsorgssvigt"

Artiklen havde underrubrikken:

"Familie til den demente [Plejhjemsbeboeren] klagede i årevis over Plejhjemmet [Plejhjem A] i [Bynavn C], men afviste flyttemulighed, kort før TV 2 med skjult kamera afdækkede, at hun blev udsat for omsorgssvigt."

Af selve indholdet fremgik blandt andet følgende:

"[...]"

Alligevel afviste familien en mulighed for at flytte [Plejhjemsbeboeren] til et andet plejhjem i [Kommunen], kort før TV 2 efter aftale med familien i midten af oktober gik i gang med skjulte optagelser på den 90-åriges stue. Det fremgår af et notat, som Jyllands-Posten har fået aktindsigt i.

»Familien er ikke længere interesseret i, at (navn overstreget i notat, red.) kommer til en anden bolig, men ønsker blot en velfungerende hverdag på [Plejhjem A],« hedder det i notatet. "

Der var i den online-udgave af artiklen indsat følgende notat fremhævet med stor skrift:

"(...) det var et af de mest utilfredsstillende tilbud, så det takkede vi nej til."

Artiklen fortsatte således:

"Ifølge [Klager 1] havde familien givet samtykke til TV 2's optagelser for at få afdækket, hvad farmoren blev udsat for. Hun påpeger, at aftalen med TV 2 ikke var årsagen til, at familien droppede videre samtaler om flytning på det tidspunkt, men siger:

»Det kan da godt være, at det, at vi havde lavet en aftale med TV 2, spillede ind, fordi vi havde brug for konkrete beviser for at tage kampen op. Men ikke forstået sådan, at vi ofrede min farmor for dette. Vi vidste heller ikke, hvor grimt det var, før vi så optagelserne.«

[...]"

Som sagen er oplyst for Pressenævnet, lægger nævnet til grund, at familien i februar 2020 modtog et tilbud om, at kommunen ville flytte [Plejhjemsbeboeren] til [Centret] for en kort periode. [Klager 1] er citeret således i artiklen *"Familie afviste mulighed for flytning af plejhjemsbeboer forud for tv-optagelser"*:

"»Vi havde fået et tilbud under et møde på rådhuset i februar i år om, at kommunen ville flytte hende til [Centret], Men det var kun i en kort periode, medmindre jeg fik værgemålet. Så det var det dårligste tilbud til dato. Det tilbud fik vi efter, at vi havde set optagelserne. Man ville bare rykke en dement ud i fem uger og så tilbage til [Plejhjem A], indtil der var plads et andet sted. "

Som sagen er oplyst for nævnet, finder nævnet efter en samlet vurdering, at overskriften *"90-årige [Plejhjemsbeboeren] kunne være blevet flyttet, før tv-optagelser afslørede omsorgssvigt"* misvisende giver indtryk af, at der havde været et konkret tilbud om at flytte [Plejhjemsbeboeren] forud for de skjulte tv-optagelser, hvilket ikke er korrekt. Nævnet finder også, at anvendelsen af citatet *"(...) det var et af de mest utilfredsstillende tilbud, så det takkede vi nej til. "*, der er fremhævet med stor og fed skrifttype, uden at der i denne konkrete artikel bliver gjort opmærksom på, at det *"utilfredsstillende tilbud"* først blev givet i februar 2020, altså efter at TV 2 Dokumentar havde foretaget skjulte optagelser, giver et misvisende indtryk af den konkrete situation forud for de skjulte tv-optagelser i oktober og december 2019. Pressenævnet udtaler kritik af den misvisende overskrift og brug af [Klager 1]s citat.

Pressenævnet finder, at det klart fremgår af omtalen, at TV 2 Dokumentar ikke har betinget familien, at familien ikke måtte flytte [Plejhjemsbeboeren] før optagelserne. Pressenævnet udtaler ikke kritik i forhold til denne del af klagen over artiklen, ligesom nævnet heller ikke udtaler kritik af det øvrige indhold i artiklen.

Offentliggørelse af nævnets kendelse

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Jyllands-Posten at offentliggøre følgende til Pressenævnets logo som illustration:

"[rubrik]

Pressenævnet kritiserer Jyllands-Posten

[underrubrik]

Jyllands-Posten får kritik for misvisende overskrift og brug af citat

[tekst]

Jyllands-Posten bragte i august 2020 omtale af en families beslutning i forhold til overvejelser om flytning af en ældre dement kvinde på plejhjem forud for, at familien havde aftalt med TV 2, at der skulle gennemføres skjulte optagelser på plejhjemmet for at kunne dokumentere forholdene på

plejehjemmet. Værgen for den ældre kvinde blev interviewet af Jyllands-Posten forud for omtalen, og værgens citater indgik i et vidt omfang i omtalen. Værgen har klaget til Pressenævnet.

Pressenævnet udtaler kritik af Jyllands-Posten for at bringe en misvisende overskrift. Overskriften giver ukorrekt indtryk af, at der forelå et konkret tilbud fra kommunen om at flytte den ældre kvinde forud for de skjulte tv-optagelser, som familien afviste. Nævnet udtaler også kritik af Jyllands-Posten for at anvende et af værgens citater på en måde, så det misvisende fremstår som om, at familien modtog et konkret flyttetilbud fra kommunen forud for de skjulte optagelser, selv om udtalelsen reelt vedrørte et flyttetilbud nogle måneder efter de skjulte optagelser.

Pressenævnet har pålagt os at bringe ovennævnte meddelelse. Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på pressenaevnet.dk”

Offentliggørelse på hjemmesiden

Offentliggørelse af nævnets kendelse skal ske snarest på de af mediets platforme, hvor den påklagede artikel har været bragt. Offentliggørelse skal bestå i en selvstændig artikel med Pressenævnets logo som illustration. Artiklen skal prioriteres, f.eks. med placering på en forside i mindst et døgn efter kritikens offentliggørelse. Pressenævnets offentliggørelsestekst skal bringes uden reklamer i teksten.

Endvidere skal denne artikel være offentligt tilgængelig som en selvstændig artikel i overensstemmelse med prioriteringen af den påklagede artikel, og i en periode svarende til den periode, hvor den påklagede artikel har været tilgængelig.

Endelig skal der oprettes et link med teksten ”Pressenævnet har udtalt kritik af artiklen” direkte til nævnets kendelse www.pressenaevnet.dk ved starten af brødteksten i den påklagede artikel, hvis den fortsat er tilgængelig på hjemmesiden og ikke er ændret på de punkter, hvor nævnet har udtalt kritik.

Skrifttype og layout bør svare til den opsætning, der i øvrigt anvendes af mediet.

Offentliggørelse i den trykte avis

Offentliggørelse af nævnets kendelse skal ske snarest i den første eller en af de første udgaver, der offentliggøres efter nævnets kendelse.

Offentliggørelse skal ske til illustration af Pressenævnets logo og på det sted i mediet, hvor mediet har oplyst at ville offentliggøre kritik fra Pressenævnet (Jyllands-Posten har oplyst at ville offentliggøre kritik fra Pressenævnet i ”1. sektion side 2”). Har mediet ikke en fast rettelsesspalte, skal offentliggørelse ske på det sted i mediet, der svarer til placeringen af den kritiserede artikel.

Skrifttype og layout bør svare til den opsætning, der i øvrigt anvendes i mediet.

Afgjort den 9. februar 2021